

Nr 3

Utlåtande i anledning av väckta motioner om vidgad rätt för folkpensionärer att företaga resor å statens järnvägar till nedsatt pris.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 76 av herr *Karlsson, Göran*, och II: 123 av herr *Almgren* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga järnvägsstyrelsen att medgiva ålderspensionärer och förtidspensionärer rätt att företaga resor å statens järnvägar till halva priset av tur- och returbiljett även under vårmånaderna, förslagsvis 15 maj—15 juni med undantag av pingsthelgen.

I motionen anföres, att förmånen för folkpensionärer att vid nyårstid få göra en resa å statens järnvägar till halva priset uppskattats men att det för många gamla möter vissa svårigheter att företaga resorna under vintertid. De gamlas önskan är att få företaga resan å annan tid på året, exempelvis under våren. Starka skäl talar för att förmånen utsträcket att gälla även för förtidspensionerade.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från *järnvägsstyrelsen*, vilken erinrar om vad den anfört i anledning av likartade motioner vid 1957 års riksdag och om sitt yttrande till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet med anledning av vissa framställningar om fria och rabatterade resor för folkpensionärer. I sistnämnda sammanhang uttalade styrelsen bl. a. att den ej velat motsätta sig ett bifall till framställningarna under förutsättning att järnvägen erhöle full ersättning enligt gällande taxa för resorna. I fråga om de förtidspensionerade kunde dock vissa transporttekniska svårigheter väntas uppkomma. Förmånen borde därför icke gälla vissa ur transportsynpunkt olämpliga tidsperioder.

Styrelsen vidhåller sin tidigare inställning och anser sig icke kunna tillstyrka en utvidgning av de tidigare lämnade medgivandena för folkpensionärer att vid jul och nyår företaga resor på tur- och returbiljett till halvt pris. Styrelsen uttalar vidare att den ej kan lämna någon utfästelse om att den nedsättning, som tillämpats vid jul och nyår, kommer att medgivas i fortsättningen.

Utskottet

Utskottet hade vid 1957 års riksdag till behandling ett antal motioner angående vidgad rätt för ålders- och förtidspensionärer till vissa prisnedsatta eller fria resor på statens järnvägar. I sitt utlåtande över motionerna

(nr 7) uttalade utskottet bl. a. att utskottet fann angeläget att pensionärerna fortsättningsvis fick behålla förmånen av vissa prisnedsatta resor i samband med nyårshelgen och att de om möjligt borde medges större frihet beträffande tidpunkten för resorna. Utskottet framförde emellertid även vissa betänkligheter emot motionärernas förslag. Utskottet fann det sålunda knappast möjligt att då förutse, huruvida det av motionärerna påtalade hjälpbehovet komme att täckas genom de ökade pensionsförmåner, varom förslag var att vänta, eller om åtgärder utom ramen för pensionsreformen skulle visa sig erforderliga härför. I sistnämnda fall borde frågan prövas i ett större sammanhang, därvid spörsmålet om förmåner i fråga om resor borde upptagas beträffande alla kategorier av medborgare som lever i miljöer med isoleringstendenser och befinner sig i små ekonomiska omständigheter.

I vad gäller de nu aktuella motionerna har utskottet icke ansett sig ha anledning att här ingå på pensionsfrågans nuvarande läge utan vill i detta sammanhang endast erinra om att enighet torde råda därom att jämställdhet skall föreligga mellan ålders- och förtidspensionärer. Vad utskottet härom och i övrigt anfört i sitt utlåtande nr 7 år 1957 äger i princip tillämpning även på det här ifrågavarande förslaget. Utskottet anser sig sålunda icke i dagens läge böra förorda bifall till motionerna utan finner hela frågan om de av sociala skäl motiverade prisnedsättningarna å järnvägsresor böra, om så finnes påkallat, upptagas till prövning sedan pensionsreformen genomförts. Utskottet vill emellertid starkt framhålla önskvärdheten av att i avvaktan på den här antydda utvecklingen de f. n. medgivna förmånerna bibehålles.

Under återopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 76 och II: 123 icke må
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 februari 1958

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herr Wolgast, fru Wallentheim*, herrar Nyström*, Strandler, Ståhle*, Persson, Johan*, Möller*, fru Hamrin-Thorell, herrar Helleblad*, Jonasson*, Åkesson och Kaijser*;

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Svedberg, herrar Engkvist*, Östrand, Magnusson i Tumhult, Nelander*, Björkänge, Ekström i Björkvik*, Lundqvist, Carlsson i Huskvarna, Kilsmo* och Svenungsson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.